

24.09.2026

Høringsinnspill fra Visit Tromsø-Region - Veien mot et bedre og mer forutsigbart skattesystem

Vi takker for muligheten til å gi innspill til NOU 2026:9 *Veien mot et bedre og mer forutsigbart skattesystem*.

Visit Tromsø-Region AS ble etablert i 2009, og er et av Norges største destinasjonsselskaper med over 220 medlemsbedrifter fra alle bransjer i reiselivsnæringen: Overnatting, servering, transport, opplevelser og formidling. Destinasjonsselskapet har som mål å styrke den lokale verdiskapningen i regionen og legge til rette for en konkurransedyktig, bærekraftig helårsdestinasjon som er attraktiv for både besøkende og innbyggere.

Visit Tromsø-Region støtter ambisjonen om et mer forutsigbart skattesystem og gode, langsiktige rammevilkår for norsk næringsliv. Samtidig er vi bekymret for konsekvensene enkelte av forslagene vil kunne få for reiselivsnæringen.

For vår næring er særlig forslaget om å øke den reduserte merverdiavgiftssatsen fra 12 til 15 prosent relevant. Økningen vil blant annet omfatte overnatting og persontransport – to helt sentrale deler av reiselivsproduktet.

Visit Tromsø-Region mener at dagens reduserte sats på 12 prosent for overnatting og persontransport bør videreføres.

Økt MVA vil svekke konkurransekraften til norsk reiseliv

Reiselivet er en internasjonalt konkurranseutsatt næring. Norske reiselivsbedrifter konkurrerer ikke bare med virksomheter i Norge, men med reisemål og opplevelser over hele verden.

Norge er allerede et høykostland, med et høyt avgifts- og kostnadsnivå sammenlignet med mange av landene og reisemålene vi konkurrerer med. For utenlandske gjester inngår pris på overnatting, transport, servering og aktiviteter i den samlede vurderingen av Norge som reisemål. For norske gjester påvirker den samme prisutviklingen valget mellom å feriere i Norge eller i utlandet.

En økning i merverdiavgiften på overnatting og persontransport vil enten måtte tas ut gjennom høyere priser eller absorberes av bedriftene gjennom lavere marginer. Begge deler er utfordrende for en næring der mange virksomheter allerede har høye kostnader og betydelige sesongvariasjoner.

Visit Tromsø-Region mener derfor at konsekvensene for reiselivets internasjonale konkurransekraft må tillegges stor vekt når forslaget vurderes.

MVA og besøksbidrag må vurderes i sammenheng

For Tromsø-regionen må en eventuell økning i merverdiavgiften på overnatting ses i sammenheng med innføringen av besøksbidrag.

Tromsø planlegger å innføre et besøksbidrag på 3 prosent på overnatting fra 2027. En økning i merverdiavgiften fra 12 til 15 prosent vil komme i tillegg til dette og dermed øke den samlede avgiftsbelastningen på overnatting ytterligere.

Besøksbidraget og merverdiavgiften har ulike formål. Besøksbidraget skal tilbakeføres til reisemålet og finansiere lokale fellesgoder og besøksforvaltning, mens merverdiavgiften tilfaller staten. For gjestene og bedriftenes konkurransekraft er det likevel den samlede kostnaden som teller.

Visit Tromsø-Region mener derfor at staten må vurdere den samlede avgiftsbelastningen i kommuner som innfører besøksbidrag. Det er et paradoks dersom reisemål som får et nytt virkemiddel for å finansiere kostnadene som følger av reiselivet, samtidig møter en statlig avgiftsøkning som gjør reiselivsproduktet dyrere og kan svekke næringens konkurransekraft.

Persontransport og luftfart er grunnleggende infrastruktur i Nord-Norge

Forslaget om å øke merverdiavgiften på persontransport kan få særlige konsekvenser for Tromsø og Nord-Norge.

For Tromsø er god tilgjengelighet en grunnleggende forutsetning for reiselivet. En stor andel av gjestene er avhengige av fly for å komme til destinasjonen, og flytilbudet er avgjørende for Tromsøs konkurransekraft som internasjonalt reisemål. Økte kostnader på persontransport kan gjøre det dyrere å komme hit og dermed påvirke både etterspørselen og konkurransekraften overfor andre reisemål.

Samtidig må dette ses i et bredere nordnorsk perspektiv. Store avstander og begrensede alternative transportmuligheter gjør fly, buss, båt og annen kollektivtransport til grunnleggende infrastruktur for både innbyggere, arbeidsliv og reiseliv i landsdelen. Dette gjelder særlig luftfarten. Store deler av Nord-Norge mangler jernbane, avstandene mellom byer og tettsteder er store, og fly er på mange strekninger det eneste reelle alternativet når mennesker skal reise effektivt over lengre avstander.

Dette handler derfor om langt mer enn reiseliv. Luftfarten og den øvrige persontransporten er avgjørende for mobilitet, arbeids- og tjenestereiser, næringsliv og bosetting. I en landsdel med store avstander og få alternative transportformer kan økte transportkostnader få konsekvenser langt utover reiselivsnæringen.

Visit Tromsø-Region mener derfor at konsekvensene av økt MVA på persontransport må vurderes særskilt både for Tromsø som reisemål og for Nord-Norge som landsdel. Luftfartens betydning for tilgjengelighet, konkurransekraft, næringsliv og bosetting må inngå i denne vurderingen.

Forenklingen må være reell

Et sentralt argument for endringer i merverdiavgiftssystemet er ønsket om et enklere og mer enhetlig system.

Visit Tromsø-Region stiller spørsmål ved hvor stor den praktiske forenklingsgevinsten vil være for reiselivsbedriftene ved å øke satsen fra 12 til 15 prosent.

Virksomhetene har allerede innarbeidet dagens satser i sine økonomi-, booking- og rapporteringssystemer. En endring av satsen innebærer derfor ikke nødvendigvis noen administrativ forenkling for den enkelte virksomhet.

Dersom resultatet i praksis først og fremst er økt avgiftsbelastning, må dette veies opp mot konsekvensene for konkurransekraft, priser og lønnsomhet.

Like konkurransevilkår for korttidsutleie

Korttidsutleie gjennom digitale plattformer har vokst betydelig på mange norske reisemål, og i Tromsø utgjør denne delen av overnattingsmarkedet en stadig større del av det samlede tilbudet. Den sterke veksten reiser også utfordringer utover reiselivsnæringen, blant annet knyttet til boligmarkedet, tilgang på boliger for fastboende og press på bolig- og leiepriser.

Samtidig konkurrerer profesjonelle overnattingsvirksomheter og kommersiell korttidsutleie i stor grad om de samme gjestene, uten at de nødvendigvis er underlagt de samme avgiftsmessige vilkårene. Visit Tromsø-Region mener dette skaper uheldige konkurransevidringer, og at aktører som tilbyr sammenlignbare overnattingstjenester i større grad må omfattes av like skatte- og avgiftsmessige rammevilkår.

Visit Tromsø-Region støtter derfor kommisjonens anbefaling om å utrede særskilte merverdiavgiftsregler for korttidsutleie gjennom digitale plattformer. Vi mener utredningen bør følges opp med sikte på å etablere et regelverk som sikrer mer like konkurransevilkår mellom kommersiell korttidsutleie og den etablerte overnattingsnæringen.

Regelverket må samtidig være enkelt å håndheve og utformes slik at avgifts- og rapporteringsplikten faktisk etterleves. Å legge et større ansvar for innkreving og rapportering på plattformene bør inngå i det videre arbeidet.

Den samlede belastningen på reiselivet må vurderes

Reiselivet skaper arbeidsplasser, aktivitet og skatteinntekter over hele landet, også på steder der alternativene for næringsutvikling er begrensede. I Nord-Norge har næringen fått stadig større betydning for helårige arbeidsplasser og lokal verdiskaping.

Samtidig er kostnadsnivået høyt, avstandene store og transportavhengigheten betydelig. I Tromsø-regionen kommer dette i tillegg til sterk vekst i antall besøkende og økte behov for investeringer i infrastruktur, besøksforvaltning og andre lokale fellesgoder.

For Tromsø er det også relevant hvor stor del av verdiskapingen fra reiselivet som faktisk blir igjen lokalt. Eksternt eierskap og internasjonale booking- og formidlingsplattformer innebærer at deler av verdiskapingen skjer utenfor regionen, samtidig som mange av kostnadene knyttet til veksten bæres lokalt. Dette understreker behovet for å vurdere den samlede innretningen av skatter, avgifter og andre virkemidler – og hvordan disse påvirker lokal verdiskaping og konkurransekraft.

For mange reiselivsbedrifter i Tromsø-regionen er også transport en vesentlig del av selve tjenesten de leverer. Opplevelses- og aktivitetsbedrifter opererer over store geografiske områder og er avhengige av kjøretøy og drivstoff for å frakte gjester. Kostnader knyttet til transport og drivstoff må derfor også inngå i vurderingen av næringens samlede rammevilkår, særlig i en landsdel med store avstander og begrensede alternative transportløsninger.

Kommisjonens forslag til endringer i formuesskatten er også relevant for deler av reiselivsnæringen. Mange lokalt eide reiselivsbedrifter har kapital bundet i utstyr og andre driftsmidler. For Visit Tromsø-Region er det viktig at den endelige innretningen av skattesystemet gir forutsigbare rammevilkår for lokalt og norsk eierskap og legger til rette for investeringer, utvikling og arbeidsplasser. Vi mener derfor at konsekvensene for kapitalintensive små og mellomstore virksomheter bør inngå i det videre arbeidet med forslagene.

Det er viktig at endringer i skattesystemet ikke vurderes isolert. Den samlede effekten av skatter, avgifter og andre rammevilkår må inngå i vurderingen av næringens konkurransekraft og mulighet til å skape verdier lokalt.

Et mer forutsigbart skattesystem må gi seriøse reiselivsbedrifter rammevilkår som gjør det mulig å investere, utvikle helårige arbeidsplasser og bidra til større lokal verdiskaping.

Visit Tromsø-Regions anbefaling

Visit Tromsø-Region anbefaler at dagens reduserte merverdiavgiftssats på 12 prosent for overnatting og persontransport videreføres.

- konsekvensene av økt MVA for norsk reiselivs internasjonale konkurransekraft tillegges betydelig vekt
- den samlede avgiftsbelastningen vurderes særskilt for kommuner som innfører besøksbidrag
- konsekvensene av økt MVA på persontransport vurderes særskilt både for Tromsø som reisemål og for Nord-Norge som landsdel, herunder luftfartens betydning for tilgjengelighet, næringsliv og bosetting
- den faktiske forenklingsgevinsten for næringslivet dokumenteres og vurderes opp mot økt avgiftsbelastning

- kommisjonens anbefaling om særskilte MVA-regler for korttidsutleie gjennom digitale plattformer følges opp, med sikte på mer like skatte- og avgiftsvilkår mellom kommersiell korttidsutleie og den etablerte overnattingsnæringen

Med vennlig hilsen

Lone Helle

Reiselivssjef

Visit Tromsø-Region

Helga Bårdsdatter Kristiansen

Leder for bærekraft og samfunnsutvikling

Visit Tromsø-Region